MACHSHEVES YECHEZKEL
TORAH OF RAV HARTMAN

מחשבת קצרה על הדף

הרב יחזקאל הרטמן

SHORT MACHSHAVA ON THE DAF

עבודה זרה סא

עניין: יין נסך, מפתח וחותם

שם משמואל

חנוכה תרע"ב ליל ז'

כשנכנסו יונים בהיכל טמאו כל השמנים שבהיכל וכו' ולא מצאו אלא פך אחד של שמן שהי' מונח בחותמו של כה"ג. הנה יין נפסל במגע נכרי ושמן אינו נפסל, ופירש כ"ק אבי אדומו"ר זצללה"ה כי יין הוא באתגליא ומשנכנס יין יצא סוד ע"כ יש להם אחיזה בו, אבל שמן הוא דבר שבחשאי, ומאחר שהגויים הם באתגליא, כבש"ס חולין (קל"ג:) **סתם גוי מפעא פעי**, אין להם כח לפסול את השמן, עכ"ד. והנה במד"ר (פ' מטות) שלש מתנות נבראו בעולם זכה באחת מהן נטל כל חמדת העולם חכמה, גבורה, עושר. והנה עושר כל ענינו בהתגלות כי הוא חוץ לגוף האדם. גבורה היא יותר פנימית שאיננה ניכרת כ"כ מבחוץ, ולפעמים ימצא מי שמבנה גופו איננו גדול מסתם בני אדם ועכ"ז יש בו כח גדול. חכמה היא פנימית לגמרי, שהשכל יושב בחדרי חדרים. והנה בשלשה אלה היתה אחיזה לשלש המלכיות הראשונות. בבל מדתה הכח והגבורה, פרס ומדי מדת העושר כמ"ש בהראותו את עושר וגו', יון מדת החכמה, שהעמידו פילוסופים וחכמי יון כידוע, ובאשר היתה להם אחיזה בפנימיות שהיא חכמה לכן יכלו לטמא את כל השמנים שבהיכל שהיא פנימיות, שכל שמן הוא בחשאי, ועוד שהוא בהיכל:

פני מנחם שבועות תשנ"ה

חלקים וחכמים, יין לריך שמירה שלא יהיה מגע גוי, ניין יכולים להתערב עניני גוייס ולריך שיהיה שומר, ואיתא והוא שמפתח וחותם בידו, מפתח הכוונה לשפתייס, ברית הלשון, פה נקי, שלא להקניט חבירו ושלא לדבר לשון הרע ושחר ניבול פה, רק להיפך לגמל הפה לטוב, לדברים שבקדושה, ללמוד ולהתפלל, וחותם הרמז על אות ברית קודש שנקרא חותם, ואיתא **במדרש"א** שנקרא חותם, חתימה, לפי שלריך שמירה, שלא יהיה פגם באות ברית קודש, ואיתא בכתי סתומה חיכה לריכה שמירה, הרמז כשהפה נעול ושמור יש סיוע שיוכל לעמוד ולהתגבר בכל שאר העניניס.

מהר"ל גור אריה שמות

פי"ב אות כג

ומדרשו דאג לו על שראה שיש בהן דלטורין. המדרש הזה יש בו טעם נפלא כי מי שיש בו מדה זאת אינו ראוי לגאולה לפי שהגאולה היא נמשכת ממדריגה פנימית עליונה שהיא אינה בגלוי ומי שמגלה דברים הפך זה שדבק במדריגה תחתונה והיא נקראת מדריגה גלויה וחיצונה לכך כאשר **ראה** דלטורין בישראל אמר שראוים לשעבוד שהשעבוד מדריגה תחתונה וראוי להם השעבוד שהרי הם בעלי רכיל מגלים הסוד וראוי להם השיעבוד שהוא מדריגה גלויה תחתונה, ותדע ותשכיל כי האומות יש להם מדריגה גלויה וחצונית ולישראל מדריגה פנימית עליונה ודבר זה רמזו ז"ל בפרק הזרוע והלחיים שאמרו שם סתם גוי מרבה דברים וכן בעירובין גבי ב' חצירות זו לפנים מזו וזו לפנים מזו, והטעם הוא שמדריגתו של גוי מדריגה חיצונה ואינה פנימית נעלמת לכך תמיד מדבר ואין לו זה יותר רע ומביא השעבוד, והטעם שמצוי זה בישראל יותר כי ישראל הם בעצמם דביקים במדריגה העליונה ונתנך ה' עליון על כל גויי הארץ ולכך הם דביקים במדריגה הפנימית היא מדריגת הסוד וכאשר הוא נוטה אל הפחיתות אז הוא מגלה סוד שהרי הוא יוצא ממעלתו העליונה ודבק במדריגה התחתונה, ולפיכך נמצא זה יותר בישראל מכל האומות והוא גורם להם השעבוד ואם זה שהיא דבק במדריגה התחתונה הגלויה הוא במדריגת השפלות כמו שהוא מדריגת הנשים והאומות זה שהוא מוציא הנסתר ומגלה סוד הוא בתכלית השפלות עד שיגיע לו שעבוד בתכלית כתבתי זה להגיד לעמי פשעם ולבית יעקב חטאתם אולי ינצלו מן החטא הגדול והיינו דקאמר אכן נודע הדבר כי האומות שהם שבעים

מהר"ל תפארת ישראל

הלכות יין נסך

ומפני חלוק והבדל הפנימי שלהם ראוי שיהיו מחולקים בדבר שהוא נסתר פנימי כיון שהם בעצמם מחולקים גם כן במדריגה פנימית נסתרת. ואין לך בכל המשקין שראוים לשתיה שמדריגתו בנסתר כמו היין, שהרי היין יוצא מתוך פנימית הענב ומהסתר שלו ולפיכך יין בגמטריא שבעים וסוד גם כן ע', וזה מפני שעצם היין הוא דבר סוד נסתר פנימי שהוא נסתר בענב, ואין הדבר הזה דבר מקרה כלל כדמוכח בפרק אחד דיני ממונות (סנהדרין לח, א) דקאמר שם יין נתן בשבעים אותיות וסוד נתן בשבעים אותיות נכנס יין יצא סוד עד כאן. ואין דבר זה דברי מליצה רק דברי אמת, כי היין בגמטריא סוד מפני שהוא פנימי נסתר יוצא מהסתר הענב, ולפיכך כאשר נכנס יין הוא מגלה הסוד, שהיין יש לו כח ושולט על הסוד ולכך ראוי שיהיו נבדלים ישראל מן האומות ביין הזה שהוא בגמטריא סוד, כמו שישראל נבדלים בכח פנימי נסתר שלהם. ואם ישתתפו ביחד ביין אחד הרי כאלו אינם מובדלים בפנימי שלהם, ומאחר שישראל הם מובדלים מן האומות בכח פנימי נסתר שלהם, צריך שיהיו מובדלים בדבר שהוא במדריגה זאת הפנימית שהוא יין שנתן בשבעים אותיות בשביל שהוא דבר פנימי כדי שלא יהיה בטול אל הבדל ישראל מעלתם העצמית:

SPONSORED LZ"N
AHARON BEN YAAKOV SHALOM • LEAH BAS YITZHAK